

Brüssel, 25. november 2020
(OR. en)

13238/20

EDUC 417
JEUN 125
DIGIT 132
COMPET 580

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 12809/20

Teema: Nõukogu järeldused digiõppe kohta Euroopa teadmusühiskonnas

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused digiõppe kohta Euroopa teadmusühiskonnas, mille nõukogu kiitis kirjaliku menetluse teel heaks 24. novembril 2020.

Vastavalt alaliste esindajate komitee 18. novembri 2020. aasta otsusele edastatakse järeldused avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*.

Nõukogu järeldused digiõppe kohta Euroopa teadmusühiskonnas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

VÕTTES ARVESSE

1. lisas esitatud poliitilist tausta,

RÕHUTADES, ET

2. kvaliteetne ja kaasav haridus ja koolitus on Euroopa üks tugevaid külgi, mis põhineb demokraatlikel väärtustel ja valgustuse ideel. Digitehnoloogia laialdane levik ja ligipääs internetile pakuvad uusi võimalusi ja väljakutseid;
3. meie teadmusühiskonna digiüleminek kiireneb ning digiteenused ja -andmed muutuvad üha kättesaadavamaks. See hõlmab muutuvat tööturgu ja uusi tööprofiile ning nõudlust digipädevuse¹ järele 21. sajandi oskuste kontekstis. Tehisintellekti² üha suurem mõju võimendab meie teadmusühiskonna digiülemineku mõju pikas perspektiivis ning võib pakkuda tulevikus uusi paljulubavaid võimalusi õppimiseks, õpetamiseks ja koolituseks. Kvaliteetne ja kaasav haridus ja koolitus on väga olulised, et võimestada kõiki üksikisikuid ja kodanikke nende arengusuundade mõistmiseks ja kujundamiseks ning nendes osalemiseks;

¹ Nagu on märgitud nõukogu soovitusel (võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (2018/C 189/01)) lisas, seisneb digipädevus suutlikkuses kasutada digitehnoloogiat oskuslikult, kriitiliselt ja vastutustundlikult õppimise, töö ja ühiskonnaelus osalemise eesmärgil. See hõlmab info- ja andmepädevust, teabevahetust ja koostööd, meediapädevust, digitaalse infosisu loomist (sealhulgas programmeerimist), turvalisust (sealhulgas digitaalset heaolu ja küberjulgeolekuga seotud pädevust), intellektuaalomandi õigustega seotud küsimusi ning probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.

² Tehisintellekt viitab IT-süsteemidele, mida iseloomustab intelligentne käitumine ja mis analüüsivad oma keskkonda ja sooritavad teataval määral iseseisvaid toiminguid, et saavutada konkreetseid eesmärke.

4. COVID-19 pandeemia ja selle jätkuv mõju Euroopa haridus- ja koolitussüsteemidele ja -asutustele toob esile selle, et tungivalt on vaja paremini mõista ja pidevalt hinnata digitaalse haridustehnoloogia³ kasutamist ja eeliseid ning sellega seotud väljakutseid ja digipädevuse erinevaid tasemeid, seda ka elukestva õppe kontekstis;
5. COVID-19 pandeemia on veelgi enam esile toonud tungiva vajaduse digiõpet käsitleva tervikliku lähenemisviisi järele. Praegustele nõudmistele vastamiseks hõlmab kvaliteetne ning kaasav haridus ja koolitus digitaalseid ning mittedigitaalseid õppimis- ja õpetamisvorme, sealhulgas selliseid lähenemisviise nagu põimõpe⁴ ja kaugõpe⁵. See annab võimaluse edendada õppijakeskset haridust ja koolitust vastavalt üksikisikute konkreetsetele vajadustele;
6. digiõpe⁶ on eeltingimus selleks, et aidata kujundada digiüleminekut, osaleda täiendusõppes ja -koolituses ja elukestvas õppes ning võimaldada kvaliteetset, kaasavat haridust ja koolitust kõigile. Seetõttu on oluline võtta arvesse selle ühiskondlikku mõõdet ja käsitada seda põhjaliku kultuurilise muutuse osana. Kõnealune kultuuriline muutus loob aluse selleks, et kõigil üksikisikutel ja kodanikel oleks võimalik kasutada andmeid, digitehnoloogiat ja taristuid enesekindlalt ning turvaliselt, järgides samal ajal nõuetekohaselt andmekaitse norme, ning osaleda aktiivselt poliitiliste otsuste tegemises, ühiskonna arengus ja tööturul;

³ Käesolevates järeldustes määratletakse digitaalset haridustehnoloogiat tehnoloogiana, mis võimaldab hõlbustada, analüüsida ja parandada õppijate õpitulemusi, luues, kasutades ja hallates asjakohaseid tehnoloogilisi protsesse ja ressursse.

⁴ Käesolevas kontekstis mõistetakse põimõppe all pedagoogilist lähenemisviisi, mille puhul kombineeritakse kontaktõpe ja veebipõhine õpe, kusjuures õppijal on teatav kontroll õppimise aja, koha, suuna ja tempo üle.

⁵ Käesolevates järeldustes kirjeldatakse distantsõpet õppimisviisina, mis võimaldab korraldada ja pakkuda õpetamis- ja õppimistegevust eemalt (nt raadio, televisiooni, interneti või elektrooniliste vahendite abil).

⁶ Digiõppel on kaks erinevat, kuid teineteist täiendavat perspektiivi: digitehnoloogia pedagoogiline kasutamine, et toetada ja tõhustada õpetamist, õppimist ja hindamist, ning digipädevuse eri tahkude arendamine õppijate ning haridus- ja koolitustöötajate poolt.

7. digiõpe peaks olema õppijakeskne ning toetama kõiki üksikisikuid ja kodanikke, et nad saaksid oma isiksust ja oskusi enesekindlalt, vabalt ja vastutustundlikult arendada. Kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse lahutamatu osana peaks digiõpe tuginema usaldusväärsele põhimõttele ja oma kvaliteedi usaldamisele. Samuti peaks see aitama kaasa haridusliku sisu ja pedagoogikameetodite paremale ligipääsetavusele, sotsiaalse kaasatuse suurendamisele ning pädevuse paremale omandamisele, edendades kõigi õpiedu. Digiõppe puhul tuleks arvesse võtta kujunemisjärgus tehnoloogiat, näiteks tehisintellekti, ja selle ohutut, pedagoogilisest aspektist usaldusväärset ja eetilist rakendamist;
8. digiõppes tuleks samuti arvesse võtta õppijate, õpetajate, koolitajate ja haridustöötajate ning samuti lapsevanemate ja hooldajate heaolu, näiteks seoses turvalise õpikeskkonnaga. Samuti peaks see aitama hõlpsamaks muuta kõigi kodanike ligipääsu teabele ning edendama aktiivset kultuurilist, majanduslikku ja sotsiaalset osalemist Euroopa teadmushiskonnas;
9. digiõpe peaks aitama suurendada teadlikkust kodakondsusest, sealhulgas digitaalsest kodakondsusest,⁷ edendades kodanikupädevust. See hõlmab kriitilist lähenemist teabele, võimaldades kodanikel digimaailmas navigeerida ning kujundada arusaama sellistest põhiväärtustest nagu demokraatia ja väljendusvabadus;
10. iga eurooplast tuleks võimestada aktiivselt ühiskonna digiüleminekus osalemiseks ning sobivatest, ligipääsetavatest ja turvalistest õpikeskkondadest kasu saamiseks. Alati peab olema tagatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga kaitstud inimõigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele;
11. soolise digilõhe kaotamiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seotud valdkondades ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnas on äärmiselt oluline tagada sootundlik lähenemisviis hariduse ja koolituse kõigi liikide ja tasemete puhul;

7 Digitaalne kodakondsus kujutab endast kodanikele digiajastul vajalike väärtuste, oskuste, hoiakute, teadmiste ja kriitilise mõtlemise võimete kogumit. Digikodanik teab, kuidas kasutada tehnoloogiat ning suudab sellega pädevalt ja hästi ümber käia.

12. äärmiselt oluline on tagada ligipääs digitaalselt toetatavatele kvaliteetsetele ja kaasavatele haridus- ja koolitusvõimalustele. Vaatamata kontaktõppe vormide olulisele rollile ja eelistele, on ligipääs kvaliteetsele ja kaasavale haridusele ja koolitusele – koos digitaalse haridustehnoloogiaga ja selle abil – Euroopa teadmusühiskonna tulevikukindluse ning rohe- ja digiüleminekut võimaldava, kestlikku majanduskasvu, töökohti ja võimalusi pakkuva ning isiklikku arengut edendava Euroopa innovatsioonisüsteemi eeltingimused;
13. tugev Euroopa põhineb ühistel väärtustel, jagamisel, uuendamisel ja sellel, et ollakse avatud uutele vahetusvormidele, ning samuti kodanike, haridus- ja koolitusasutuste, erasektori ja erinevate riiklike haridussüsteemide osalusel ja koostööl. E-kogukonnad,⁸ kes jagavad tavasid (kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja liidu tasandil), on nähtavamad ja kasvavad tulevikus veelgi;

OLLES TEADLIK, ET

14. kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega lasub vastutus õpetatava sisu ning haridussüsteemide korralduse eest liikmesriikidel;
15. digiõpet rakendatakse liikmesriikides ja kogu liidus hariduse ja koolituse eri liikide ja tasemete puhul erineval määral. Digitaalse haridustehnoloogiaga seotud kogemused on liidu raames erinevad ning sõltuvad suurel määral poliitika- ja juhtimisraamistikest, taristust ja tehnilistest vahenditest ning rahalistest ja inimressurssidest. Need hõlmavad eelkõige hästi ettevalmistatud õpetajaid, koolitajaid, haridustöötajaid ning muud pedagoogilist ja halduspersonali, sealhulgas haridus- ja koolitusasutuste juhte;

8 Õpetajad, koolitajad, haridustöötajad ja muu pedagoogiline personal on sageli kaasatud mitmesugustesse e-portaalidesse ja e-kogukondadesse, nagu näiteks Euroopa e-platvormid Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE), School Education Gateway, e-Twinning jne. Nad võivad samuti olla kaasatud laiematesse rahvusvahelistesse e-kogukondadesse, nt rahvusvaheliste organisatsioonide ja rahvusvaheliste ettevõtete kaudu.

16. COVID-19 pandeemia käivitas kiire hädaolukorrale reageerimise. Liikmesriigid sulgesid enamiku oma haridus- ja koolituskohtadest ning nõudsid, et asutused tagaksid õpetamise, koolitamise, õppimise ja hindamise järjepidevuse peamiselt kaugteel rakendatavate lähenemisviiside kaudu;
17. liikmesriikide ja nende haridus- ja koolitusasutuste poolt riigi oludest lähtuvalt võetud meetmed on juhtinud tähelepanu digiõppe mõistmise tähtsusele, aidanud suurendada haridus- ja koolitussüsteemide digisuutlikkust ning pakkunud õpetajatele, koolitajatele, haridustöötajatele ja muule pedagoogilisele personalile kutsealase arengu võimalusi;
18. vaatamata kõigi liikmesriikide suurtele jõupingutustele töid kaugteel rakendatavate lähenemisviiside hõlbustamiseks võetud erakorralised meetmed esile aga liidu haridus- ja koolitussüsteemide jaoks ühised väljakutsed ja nõrgad kohad:
- a) COVID-19 pandeemia ajal ilmnes sageli, et paljud õppijad ei saanud eri liikmesriikides erineval määral oma õigust haridusele ja koolitusele täielikult kasutada, sest puudus nõuetekohane füüsiline ja tehnoloogiline ligipääs⁹;
 - b) COVID-19 pandeemiaga seotud enneolematu väljakutse tõi esile pakilise vajaduse pakkuda kõigile paremaid võimalusi digipädevuse omandamiseks, et tagada kõigile üksikisikutele ja kodanikele võrdne ligipääs haridusele ja koolitusele, eriti sellistes olukordades, kus haridust ja koolitust pakutakse kaugteel. Eriliste väljakutsetega seisis silmitsi erivajadustega õppijad;
 - c) kuigi üleminek digiõppele on COVID-19 pandeemia ajal kiirenenud, võidakse teadmiste levitamise uute vormide väljatöötamisel ja kasutamisel jälgendada asjaomase teadlikkuse ja kavatsuse puudumisel liiga sageli õpetamise ja õppimise traditsioonilisemaid vorme;

⁹ Eurydice (2020). Covid-19 mõju: Euroopa haridussüsteemide sulgemine.

- d) COVID-19 pandeemia on olnud väljakutseks riikidevahelise haridus- ja koolitustegevuse järjepidevusele. See puudutab piiriülest haridust ja koolitust ning liikuvust programmi „Erasmus+“ raames, eelkõige kõrghariduse ning kutsehariduse ja -koolituse valdkonna õppijate ja personali liikuvust;
- e) COVID-19st tingitud haridus- ja koolitusasutuste sulgemine on muutnud õpetajate, koolitajate, haridustöötajate ja muu pedagoogilise personali rolli, kes olid sunnitud leidma uusi viise, kuidas hoida õppijatega kontakti ja aidata neil töötada iseseisvalt, tehes seda kas koostööpõhistes õpikeskkondades või muul viisil. Samuti on see näidanud vajadust koostöö, suutlikkuse suurendamise, digitaalse õpetamise alase eriväljaõppe ning abimeetmete järele õpetajate, koolitajate ja õpetajakoolituse võrgustike ning haridus- ja koolitusasutuste seas;

TUNNISTADES, ET

- 19. liikmesriikides ja kogu liidus endiselt väljakutseks digilõhe, kuna see võib suurendada muud juba olemasolevat struktuurset ebavõrdsust, sealhulgas sotsiaal-majanduslikku ja soolist ebavõrdsust;
- 20. digitaalse haridustehnoloogia kontekstis tuleb tagada liikmesriikide ja kodanike andmete kaitse ja digitaalne suveräänsus, olenemata olukorra kiireloomulisusest. Lisaks tuleb haridusliku digitaalse infosisu suurenenud loomise ja levitamise kontekstis olla teadlik intellektuaalomandi õiguse aluseks olevatest õiguslikest ja eetilistest põhimõtetest;
- 21. teadmussiirde ja õpikeskkonna uued vormid, sealhulgas koosloomine, edendavad laiemat seost formaalse hariduse ja koolituse ning mitteformaalse ja informaalse õppe vahel. Heade tavade vahetamine kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja liidu tasandil pakub võimalusi digitaalse haridustehnoloogia kiiremaks integreerimiseks kõigisse õppevormidesse ning kvaliteetse ja kaasava õpetamise ja õppimise edendamiseks;

22. digitaalne haridustehnoloogia avab uusi õppimis- ja õpetamisvõimalusi ning on oluliseks teguriks kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse tagamisel. See võib täiendada otsest suhtlust kontaktõppe ja vahetu koolituse vormis ning õpetamise ja õppimise mittedigitaalseid parimaid tavasid ja meediume, mis on jätkuvalt olulised ja mida ei saa virtuaalsete vormidega täielikult asendada;
23. selleks et tehnoloogia suudaks edendada hariduse kvaliteeti ja kaasavust, peab seda kasutama käsikäes turvalise õpikeskkonna ja pedagoogiliste lähenemisviisidega. Haridustehnoloogia ettevõtetel, sealhulgas idufirmadel ja VKEdel on keskne roll uuendusliku ja ligipääsetava digitaalse haridustehnoloogia väljatöötamisel, edendades seeläbi nii digiõpet kui ka Euroopa majanduse üleminekut digitehnoloogiale. Nende ettevõtete areng sõltub innovatsioonisõbralikest tingimustest ja asjakohastest rahastamisvõimalustest;
24. digiõppes tuleb rõhutada pedagoogiliste kontseptsioonide, õppe- ja õpetamisvahendite ja -meetodite tähtsust. Haridusalased teadusuuringud võivad aidata kaasa uuenduslike kontseptsioonide väljatöötamisele hariduses ja koolituses ning aidata paremini mõista digiülemineku mõju õppimisele ja õpetamisele, samuti haridus- ja koolitussüsteemidele;
25. digipädevuse omandamise võimaluste pakkumine hariduse ja koolituse kõigi liikide ja tasemete puhul peaks alati käima käsikäes asjaomaste võtmepädevuste, sealhulgas eluks vajalike oskuste asjakohase kombinatsiooniga, ning seda peaks toetama tipptasemel ja hõlpsalt ligipääsetav taristu, seadmestik ja tehnoloogia. Eelkõige nõuavad kutsehariduse ja -koolituse programmid, sealhulgas oskuste täiendamise ja ümberõppe programmid sobivat kombinatsiooni digitaalsetest, ametialastest ja tehnoloogilistest oskustest ja pädevuse tahkudest, mis aitavad kaasa tööalase konkurentsivõime suurendamisele;

26. rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ja kestlik Euroopa innovatsioonisüsteem sõltub kvaliteetsetest ja kaasavatest haridus- ja koolitussüsteemidest. See tugineb samuti tiiptasemel teadussüsteemile, mis on ideaaljuhul hariduse ja koolitusega tihedalt seotud. Seetõttu annab hariduses ja koolituses lisaväärtust teadusuuringute ja innovatsiooni, nt haridusalaste uuringute tulemuste varajane edastamine, samuti uuenduslike digiõppe lahenduste koosloomine ja testimine, näiteks sellistes valdkondades nagu poliitika kujundamine või pedagoogiline rakendamine;

MÄRKIDES, ET

27. Euroopa Komisjon on avaldanud uuendatud digiõppe tegevuskava 2021–2027, millega kujundatakse haridus ja koolitus ümber digiajastu jaoks¹⁰ ja mille suhtes tuleks vajaduse korral asjakohastel juhtudel võtta koos liikmesriikidega koosloomise protsessi kaudu järelmeetmeid;
28. selle peamised eesmärgid, milleks on soodustada hästitoimiva digiõppekeskkonna arendamist ning arendada digiüleminekuks vajalikke digioskusi ja -pädevuse tahke, võivad aidata kaasa digiõppe strateegilisemale käsitusele liidu tasandil;
29. hästitoimiv digiõppekeskkond¹¹ peaks suutma pakkuda kvaliteetset ja kaasavat haridust ja koolitust asjakohase taristu, ühenduvuse, digisuutlikkuse kavandamise ja organisatsioonilise suutlikkuse kaudu, mis võib hõlbustada kõigis paikades kõigi inimeste paindlikumat ligipääsu haridusele ja koolitusele. See on digiõppe eduka rakendamise alus ning haridus- ja koolitussüsteemide struktuurse ümberkujundamise eeltingimus;

¹⁰ COM(2020) 624 final.

¹¹ Käesolevates järeldustes võib digiõppekeskkondi käsitada kui kvaliteetse kaasava digiõppe tagamiseks vajalikke keskkondi ja tingimusi. See viitab peamiselt kvaliteetsele sisule, kasutajasõbralikele vahenditele, lisaväärtust pakkuvatele teenustele ja turvalistele platvormidele.

30. õpetajatel, koolitajatel, haridustöötajatel ning muul pedagoogilisel personalil ja igas vanuses õppijatel on hariduse ja koolituse kõigi liikide ja tasemete puhul vaja digipädevust ja asjakohaseid pedagoogilisi lähenemisviise, et digitehnoloogiat hariduses otstarbekalt kasutada. Digipädevuse omandamise võimaluste pakkumisel peaks arvesse võtma vanust ja sugu ning see peaks hõlmama ka meediapädevust, digikirjaoskust ja andmepädevust, kriitilist mõtlemist ning võitlust väärinfo ja desinformatsiooni, vaenu- ja vihakõne, küberkiusamise ja sõltuvuse vastu ning seejuures tuleks käsitleda selliseid turvalisusega seotud küsimusi nagu eraelu puutumatuse kaitse, andmekaitse ja intellektuaalomandi õigused;
31. mitteformaalset ja informaalset õpet tuleks edendada kui olulisi vahendeid, millega tagatakse väljaspool formaalhariduse süsteemi olevatele igas vanuses inimestele vajalik digipädevuse tase, et toetada nende kutsealast ja isiklikku arengut, võttes arvesse ka selliseid tegureid nagu sotsiaalsed suhted, füüsiline ja vaimne tervis ning digitaalne heaolu. Sellega seoses on olulised digikeskkonnad ning digivahendite otstarbeka ja eetilise kasutamise kultuur. Digitaalsed mitteformaalse ja informaalse õppe võimalused on eriti olulised noorte, aga ka eakate jaoks, kes on COVID-19 pandeemia tagajärjel eriti kannatanud;

KUTSUB LIIKMESRIIKE OMA RIIGI OLUDEST LÄHTUVALT

32. edendama digitaalse haridustehnoloogia juurutamist ja digipädevuse omandamist, et tõhustada õpetamist, koolitamist ja õppimist kõikide haridus- ja koolitusliikide ja -tasandite ning elukestva õppe puhul;
33. innustama uuenduslike õppeviiside, sealhulgas digikomponentide õpitulemuste hindamist, kvaliteedi tagamist ja valideerimist;
34. analüüsima pedagoogilisi mudeleid ning õpetajate, koolitajate ja haridustöötajate ja muu pedagoogilise personali haridust ja koolitust, et kasutada paremini ära erinevaid võimalusi, mida pakub digitaalne haridustehnoloogia;

35. võimaldama õpetajatel, koolitajatel, haridustöötajatel ja muul pedagoogilisel personalil, näiteks õpetajate koolitajatel, tegeleda enda esmase ja pideva kutsealase enesetäiendamisega ning neid selleks motiveerima, eesmärgiga arendada ja parandada nende endi digioskusi ja -pädevust ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia alaseid põhiteadmisi tasemeni, mis võimaldab neil enesekindlalt töötada digitaalse haridustehnoloogiaga ja pakkuda kvaliteetset haridust ja koolitust. Nii peaksid nad olema võimestatud osalema kriitilist ja loovat mõtlemist edendavate uuenduslike, õppijakesksete õpetamis- ja koolitamismeetodite ja rakendusliku didaktika loomises ning looma turvalisi, kvaliteetseid ja kaasavaid õppekeskkondi ja sisu. Hästi koolitatud õpetajad, kes oskavad kasutada digitehnoloogiat otstarbekal ning vanuse- ja sootundlikul pedagoogilisel viisil, on võtmeteguriks kvaliteetse ja kaasava digiõppe loomisel kõigi jaoks;
36. soodustama kõikide õppijate kaasamist, ületades sotsiaalse ebavõrdsuse ja digitaalse lõhe ning tagades kõigi jaoks võrdse ligipääsu sobivatele digiõppevõimalustele ja -keskkondadele;
37. kaaluma investeerimist digiõppesse, kasutades uut taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendit, eelkõige selle ühendumise, ümberõppe ja oskuste täiendamise juhtalgatuste võimalusi, et aidata kaasa taastamisele kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse moderniseerimise ja tugevdamise kaudu. Kaaluma ka muude liidu rahastamisvõimaluste, näiteks programmide „Erasmus+“, „Euroopa horisont“, „Digitaalne Euroopa“ ja „InvestEU“ ning Euroopa ühendamise rahastu II, Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfond+ kasutamist;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES KOOSKÕLAS ALUSLEPINGUTEGA NING VÕTTES NÕUETEKOHASELT ARVESSE SUBSIDIAARSUST JA RIIKIDE OLUSID

38. tagama komisjonis koordineeritud lähenemisviisi rakendamise digiõppe suhtes ja algatama koos liikmesriikidega ja asjaomaste sidusrühmadega strateegilise aruteluprotsessi edukat digiõpet soodustavate tegurite üle, mis hõlmavad ühenduvust ja digipedagoogikat, taristut, digiseadmeid, õpetajate ja õpilaste digioskusi, koostalitlusvõimet ja andmestandardeid, võttes arvesse tehnoloogilist suveräänsust, eraelu puutumatust, andmekaitset ja eetikat, seades samas eesmärgiks kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse. Võtma lisaks sellele tihedas koostöös liikmesriikidega ja tõenditele tuginedes järeelmeetmeid seoses nõukogu järeldustega, milles käsitletakse COVID-19 kriisiga toimetulekut hariduse valdkonnas, seades eesmärgiks jõuda liidu tasandil ühisele arusaamisele lähenemisviisidest, mida rakendada tõhusate, kaasavate ja haaravate distantsõppe protsesside saavutamiseks;
39. uurima võimalusi, kuidas edendada digiõppe poliitika suhtes integreerituma lähenemisviisi rakendamist Euroopa digiõppe keskuse võimaliku loomise kaudu, tuginedes olemasolevatele võrgustikele ja muudele asjaomastele meetmetele, et paremini reageerida digiülemineku kiirusele Euroopa haridusruumi kontekstis ning sünergias teiste asjakohaste poliitikavaldkondadega ja neid täiendades;
40. toetama digiõppe arendamist Euroopas ja rõhutama selle rolli Euroopa oskuste tegevuskava, Euroopa haridusruumi ja uue Euroopa koostöö strateegilise raamistiku kaudu, millega asendatakse HK 2020;
41. andma teavet digiõppe meetodite väljatöötamise kohta ning jagama häid tavasid, eeskätt liikmesriikidevahelise vastastikuse õppimise kaudu, ning samuti jagama teavet rahvusvahelise koostöö ja võrdlusuuringute kohta näiteks Euroopa Nõukoguga, UNESCOga ja OECDga;

42. toetama liikmesriike hariduse ja koolituse valdkonnas toimivas digiüleminekus, eeskätt erinevate riiklike digiõppe algatuste ja strateegiate raames tehtava valdkondadevahelise koostöö kaudu, ning tooma kokku ametiasutused, eksperdid, haridusteadlased, hariduse ja koolituse pakkujad, kodanikuühiskonna (õpetajate liidud, õppijate ja lapsevanemate ühendused) ning erasektori;
43. tegema tihedat koostööd liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmadega, et kasutada olemasolevaid riiklikke ja Euroopa digiõppekeskkondi, samas arvestades, et hästitoimiv digiõppekeskkond nõuab hariduse sisu, platvorme, teenuseid ja vahendeid, mis peavad olema õppijakesksed, usaldusväärsed, turvalised, pedagoogilisest aspektist usaldusväärsed, ligipääsetavad ja vajaduse korral mitmekeelsed, sealhulgas välja töötatud avatud moel ja kvaliteetsed. See hõlmab eetiliste aspektide käsitlemist, sealhulgas tehisintellektiga seoses, ning õppijate ja kasutajate isikuandmete kaitse edendamist ja turvalise rahvusvahelise teabevahetuse tagamist koostalitlusvõime arendamise kaudu, kooskõlas andmekaitset käsitlevate Euroopa õigusnormidega;

KUTSUB KOMISJONI JA LIIKMESRIIKE KOOSKÕLAS NENDE PÄDEVUSTEGA JA VÕTTES NÕUETEKOHASELT ARVESSE SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET

44. kasutama tõhusalt programmi „Erasmus+“ digimõõdet ning vajaduse korral sünergiat muude asjaomaste liidu programmidega, et toetada haridus- ja koolitusasutuste digiülemineku kavasid. Toetama täiendavalt programmi „Erasmus+“ kaudu õpetajate kutsealast arengut ning digioskuste, -pädevuse ja -suutlikkuse arendamist, digiõppe ja -koolituse meetodite ja vahendite tõhusat rakendamist ning avatud õppematerjalide arendamist kõigis haridus- ja koolitusvaldkondades, pidades silmas elukestvat õpet. Kaaluma programmi „Erasmus+“ võimalikku panust digiõppe sisu ligipääsetavuse ja sotsiaalse kaasatuse suurendamisse ning kõikide õppijate hariduslase edukuse edendamisse;

45. uurima võimalusi erinevate Euroopa, riiklike ja piirkondlike programmide, algatuste ja projektide vahelise sünergia tugevdamiseks, et toetada sotsiaalset kaasatust; arendama õppijate ja õpetajate, koolitajate ja haridustöötajate, eeskätt vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate isikute, sealhulgas enim puudust kannatavate inimeste digioskusi ja -pädevust; tugevdama uuenduslike õppe- ja õpetamismeetodite ja -vahendite väljatöötamist ning andma kõigile õppijatele võimaluse saada kasu kvaliteetsest ja kaasavast haridusest ja koolitusest;
46. jätkuvalt toetama Euroopa ülikoolide algatust programmide „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“ kaudu ning kutsehariduse tipptaseme keskusi ning kasutama ära nende potentsiaali digiõppe arendamiseks; edendama programmi „Erasmus+“ asjakohaste projektitulemuste levitamist, kasutamist ja kohandatavust, et teavitada nii poliitikakujundajaid kui ka haridustöötajaid;
47. kaaluma digitehnoloogia kasutamist selleks, et pakkuda laiemat kombineeritud ja virtuaalse õpirände võimaluste valikut ning täiendavaid paindlikke õppimisvõimalusi hariduses ja koolituses; toetada parimate tavade jagamist eesmärgiga tõhustada õppimist ja õpetamist, edendada tugiteenuseid ja digitaalseid haldusprotsesse, näiteks neid, mis on välja töötatud Euroopa üliõpilaspileti algatuse või Europassi raames;

48. täiendavalt tõhustama ja maksimeerima sünergiat enesehindamise vahendite (nt SELFIE, HEInnovate), raamistike (Euroopa digipädevuse raamistik), osaluspõhiste ürituste ja edendustegevuse (nt digiõppe häkkimismaraton, ELi programmeerimisnädal) ning olemasolevate platvormide (nt eTwinning, School Education Gateway ja EPALe) vahel; jätkama selliste võrgustike nagu digioskuste ja töökohtade koalitsioon kaudu toimuvat koostööd ning Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti hallatava haridusalase intellektuaalomandi toetamist;
49. kasutama ära teadusuuringuid, sealhulgas programmide „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“ ning „Digitaalne Euroopa“ rahastatavate Euroopa projektide tulemusi, et tugevdada sünergiat Euroopa haridusruumi ja Euroopa teadusruumi vahel, püüeldes digiõppe eesmärkide poole, milleks on teadusuuringute toetamine ja kasutamine uuenduslike pedagoogiliste lahenduste väljatöötamiseks ning poliitika kujundamiseks, rakendamiseks ja hindamiseks;
50. kasutama liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide, eelkõige OECD, UNESCO ja Euroopa Nõukogu asjakohaste digiõpet käsitlevate väljaannete ja uuringute tulemusi.
-

POLIITILINE TAUST

1. Nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaaalse õppe valideerimise kohta
2. Nõukogu järeldused, mis käsitlevad investeerimist haridusse ja koolitusse – vastus teatisele „Hariduse ümbermõtestamine: investeerimine oskustesse paremate sotsiaalmajanduslike tulemuste nimel“ ning 2013. aasta majanduskasvu analüüsile¹²
3. Nõukogu järeldused alushariduse ja põhihariduse rolli kohta loovuse, innovatsiooni ja digipädevuse edendamisel¹³
4. Nõukogu järeldused digitaalse noorsootöö kohta¹⁴
5. Nõukogu ja komisjoni 2015. aasta ühisaruanne hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö strateegilise raamistiku (HK 2020) rakendamise kohta – Hariduse ja koolituse valdkonna üleeuroopalise koostöö uued prioriteedid¹⁵
6. Nõukogu järeldused meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise arendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu¹⁶
7. Nõukogu resolutsioon kaasava ja konkurentsivõimelise Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta¹⁷
8. Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused kaasamise kohta mitmekesisuses, et tagada kvaliteetne haridus igapähele¹⁸

¹² ELT C 64, 5.3.2013, lk 5.

¹³ ELT C 172, 27.5.2015, lk 17.

¹⁴ ELT C 414, 10.12.2019, lk 2.

¹⁵ ELT C 417, 15.12.2015, lk 25.

¹⁶ ELT C 212, 14.6.2016, lk 5.

¹⁷ ELT C 467, 15.12.2016, lk 1.

¹⁸ ELT C 62, 25.2.2017, lk 3.

9. Nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitus, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas¹⁹
10. Nõukogu järeldused „Tõhustatud meetmed horisontaalse soolise segregatsiooni vähendamiseks hariduses ja tööhõives“ (7. detsember 2017)
11. Nõukogu järeldused, milles käsitletakse koolide arendamist ja õpetamise täiustamist²⁰
12. Nõukogu järeldused ELi uue kõrghariduse tegevuskava kohta²¹
13. Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes²²
14. Nõukogu 22. mai 2019. aasta soovitus tervikliku keeleõppekäsituse kohta²³
15. Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“²⁴ ja nõukogu 22. mai 2019. aasta järeldused selle soovituse rakendamise kohta²⁵
16. Nõukogu järeldused Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta²⁶
17. Nõukogu 9. aprilli 2019. aasta järeldused „Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030“²⁷
18. Nõukogu 7. juuni 2019. aasta järeldused „Suuresti digitaliseeritud Euroopa tulevik pärast 2020. aastat: digitaalse ja majandusliku konkurentsivõime ja digitaalse sidususe edendamine kogu liidus“²⁸

¹⁹ ELT C 189, 15.6.2017, lk 15.

²⁰ ELT C 421, 8.12.2017, lk 2.

²¹ ELT C 429, 14.12.2017, lk 3

²² ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

²³ ELT C 189, 5.6.2019, lk 15.

²⁴ ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

²⁵ ELT C 189, 5.6.2019, lk 23.

²⁶ ELT C 195, 7.6.2018, lk 7.

²⁷ 8286/19.

²⁸ 10102/19.

19. Nõukogu resolutsioon Euroopa haridusruumi edasise arendamise kohta, et toetada tulevikku suunatud haridus- ja koolitussüsteeme²⁹
20. Nõukogu järeldused, mis käsitlevad elukestva õppe poliitika kesksel rolli ühiskonna võimekuse suurendamisel tegeleda tehnoloogiapõhisele ja rohelisele majandusele üleminekuga kaasavat ja kestlikku majanduskasvu toetaval viisil³⁰
21. Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb haridust ja koolitust Euroopa poolaastal: teabepõhise arutelu tagamine reformide ja investeeringute teemal³¹
22. Nõukogu järeldused tuleviku Euroopa õpetajate ja koolitajate kohta³²
23. Nõukogu järeldused, milles käsitletakse COVID-19 kriisiga toimetulekut hariduse ja koolituse valdkonnas³³
24. Euroopa Ülemkogu 1.–2. oktoobri 2020. aasta järeldused³⁴
25. Nõukogu järeldused Euroopa digituleviku kujundamise kohta³⁵
26. Nõukogu järeldused „Ümberõpe ja täiendusõpe kui kestlikkuse ja tööalase konkurentsivõime suurendamise alus majanduse elavdamise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamise kontekstis“ (8. juuni 2020)

²⁹ ELT C 389, 18.11.2019, lk 1.

³⁰ ELT C 389, 18.11.2019, lk 12.

³¹ ELT C 64, 27.2.2020, lk 1.

³² ELT C 193, 9.6.2020, lk 11.

³³ ELT C 212 I, 26.6.2020, lk 9.

³⁴ EUCO 13/20.

³⁵ ELT C 202 I, 16.6.2020, lk 1.